

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/390/2013
Identifikačné číslo spisu:	9013898785
Dátum vydania rozhodnutia:	12.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:9013898785.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu B., bývajúceho v I. v Y., M., občan Y., zastúpený JUDr. Jozefom Holíčom, advokátom so sídlom v Bratislave, Lužická č. 7, proti žalovanému P E R E X, a. s., so sídlom Bratislave, Trnavská cesta č. 39/A, IČO: 00 685 313, zastúpenému LEGAL PROFESSIONALS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Sartorisova č. 12, IČO: 36 857 998, o zaplatenie nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 12 Ct 1/2003, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. mája 2013 sp. zn. 14 Co 445/2010, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému trovy dovolacieho konania 118,92 €, na účet jeho právneho zástupcu LEGAL PROFESSIONALS, s.r.o. so sídlom Bratislava, Sartorisova č. 12, IČO: 36 857 998, vedený v A..

Odôvodnenie

Žalobca sa v konaní po zmene žalobného návrhu a zastavení konania v dôsledku čiastočného späťvzatia žaloby žalobcom, domáhal voči žalovanému, ktorý je vydavateľom denníka Pravda, zaplatenia nemajetkovej ujmy 3 319, 36 € (99 999 Sk). Žalobcovi mala vzniknúť nemajetková ujma na jeho právach chránených § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník /ďalej len OZ/, v dôsledku publikovania článku žalovaným v denníku Pravda dňa 11. novembra 1998 s názvom „Mocní v pozadí“, „Neznámy prípad ŽELSTAV“, v ktorom prostredníctvom 21 nepravdivých tvrdení a výrokov bližšie špecifikovaných v žalobe bola poškodená občianska česť, ľudská dôstojnosť, súkromie a dobré meno žalobcu. Žalovaný sa k žalobe a jej dôvodom vyjadril tak, že výroky a tvrdenia, od ktorých odvodzuje svoje nároky žalobca, nie sú nepravdivé, sú žalobcom „vytrhnuté“ z kontextu celého článku a v inkriminovanom článku žalovaný uverejnil informácie o naliehavej spoločenskej téme - privatizácii veľkých štátnych podnikov a na podklade faktov a pravdivých informácií realizoval medziach zákona právo na slobodu prejavu.

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 19. februára 2009 č.k. 12 Ct 1/2003-313 žalobu zamietol a žalobcovi uložil zaplatiť žalovanému trovy súdneho konania 2 208,82 €. K zamietnutiu žaloby, pokiaľ ide

o žalobcom vymedzené výroky a tvrdenia pod poradovým číslom č. 1, 2, 3, 7, 8, 9, 14, 16 a 20, súd skonštatoval nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, pretože tieto výroky sa nedotýkajú jeho práv ako fyzickej osoby chránených ustanovením § 11 OZ, ale sa dotýkajú práv iných fyzických osôb alebo právnických osôb (napr. JUDr. Jána Javorčíka, veriteľov Želstavu, Železničného staviteľstva) a odlišných od žalobcu. K výrokom uvedeným pod poradovým číslom č. 4, 5, 6, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 18, 19 a 21 súd uviedol, že po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že sú buď pravdivé, prípadne sú výkonom práva vecnej kritiky vychádzajúcej pravdivých faktov a ako také nespôsobilé zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti žalobcu. Na podklade vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že žalovaný ako vydavateľ denníka Pravda uverejnením inkriminovaného článku nepoškodil a neporušil práva na ochranu osobnosti žalobcu chránené zákonom a ani nezneužil slobodu prejavu garantovanú právnym poriadkom Slovenskej republiky. Keďže nedošlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcu v zmysle § 11 OZ, nie je ani daný právny základ pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ a preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. O náhrade trov súdneho konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. V konaní neúspešnému žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému jeho trovy konania.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 14. mája 2013 sp. zn. 14 Co 445/2010, napadnuté rozhodnutie vo veci samej potvrdil a v časti výroku o náhrade trov konania, rozhodnutie zrušil a vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Potvrdenie rozsudku zamietajúceho žalobu vo veci samej, odvolací súd odôvodnil tým, že obsah článku korešpondoval so skutočnými faktami a udalosťami sprevádzanými privatizáciou a začleňovaním majetku Železničného staviteľstva š.p. do majetku spoločnosti Želstav. Niektoré namietané tvrdenia a výroky, ich pravdivosť potvrdili vypočutí svedkovia, niektoré priamo vyplývajú z listín predložených súdu žalobcom (zápisnica o vnesení majetku do spoločnosti) a pravdivosť niektorých tvrdení potvrdil sám žalobca (hoci sa ich snažil vykresliť v inom svetle). Odvolací súd sa stotožnil aj s postupom a právnymi závermi súdu prvého stupňa, že časť výrokov a tvrdení sa netýka žalobcu a preto sú ako také nespôsobilé zasiahnuť do jeho osobnostných práv. Odvolací súd na záver skonštatoval, že článok ani ako celok nemožno vyhodnotiť ako poskytujúci zavádzajúce údaje alebo údaje poškodzujúce vážnosť a dôstojnosť žalobcu. Inkriminovaný článok odvolací súd vyhodnotil ako korektný článok založený na faktoch, bez zaujatosti voči osobe žalobcu a preto odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny. Zrušenie a vrátenie veci v časti výroku o náhrade trov konania pred súdom prvého stupňa, odvolací súd odôvodnil tým, že súd neskúmal podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 150 O.s.p. a taktiež nesprávnym stanovením tarify základu pre výpočet odmeny advokáta za úkony poskytnutej právnej služby.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie a navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a rozsudok súdu prvého stupňa, alebo alternatívne zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V dovolaní namietal, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), tým, že súd prvého stupňa zamietol jeho návrhy na ďalšie dokazovanie a svoje rozhodnutie v tejto časti nedostatočne odôvodnil, ako aj tým, že odvolací súd rozhodol o podanom odvolaní bez nariadenia pojednávania, na ktoré by žalobcu riadne predvolal. V dovolaní taktiež namietal, že odvolací súd nedostatočne zistil skutkový stav, čím zaťažil konanie inou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. V dôsledku nevykonania dôkazov navrhnutých žalobcom, súd podľa názoru dovolateľa aj jeho právnu vec nesprávne právne posúdil v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.

K dovolaniu sa vyjadril žalovaný, ktorý poukázal na § 120 O.s.p., v zmysle ktorého súd nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhnuté účastníkom konania. Taktiež uviedol, že podľa § 214 ods. 2 O.s.p. môže odvolací súd rozhodnúť o podanom odvolaní aj bez nariadenia pojednávania. Žalovaný sa taktiež nestotožnil s názorom žalobcu o nesprávnom právnom posúdení veci a poukázal na to, že žalobca v dovolaní (iba strohou zmienkou) namietol aj existenciu vady konania podľa § 237 písm. d/ O.s.p., ktorú žiadnym spôsobom nekonkretizoval. Na podklade vyššie uvedeného navrhol, aby dovolací súd dovolanie „zamietol“ a žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal

včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) prostredníctvom advokáta (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) najskôr skúmal, či tento mimoriadny opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie súd prejednal v zmysle právnej úpravy účinnej v čase podania dovolania, t. j. v zmysle § 236 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. O.s.p. v znení neskorších predpisov.

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 238 O.s.p. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.

Dovoláním žalobcu je napadnutý rozsudok, ktorý nevykazuje znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v predchádzajúcom odseku. Prípustnosť jeho dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

Vzhľadom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 O.s.p. skúmal dovolací súd, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesnej vade konania v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Dovolateľ procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/, b/, c/, e/ a g/ O.s.p. nenamietal a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

1. Žalobca v dovolaní len poukázal na ustanovenie § 237 písm. d/ O.s.p. bez toho, aby bližšie špecifikoval, akými okolnosťami je naplnený tento dovolací dôvod. Podľa § 237 písm. d/ O.s.p. dovolanie je prípustné, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo iné konanie. Dovolací súd preskúmal obsah spisu súdneho spisu a vadu zmätočnosti konania v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. nezistil. Súd teda nezistil, že by o tom istom nároku žalobcu a vyplývajúcom z tých istých skutkových okolností ako žalobca vymedzil v žalobe, už právoplatne rozhodol súd v inom súdnom konaní alebo by prípadne ešte prebiehalo o tom istom nároku vyplývajúcom z tých istých skutkových okolností, iné a skôr začaté súdne konanie. Prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 237 písm. d/ O.s.p. preto nevyplýva.

2. Dovolateľ v dovolaní ďalej namietal, že mu bola postupom súdov odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že súdy nevykonali ním navrhnuté dôkazy a svoje rozhodnutie o zamietnutí jeho návrhu na vykonanie dôkazov nedostatočne odôvodnili. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa § 120 ods. 1 druhá veta O.s.p. súd rozhodne, ktoré z účastníkmi označených dôkazov vykoná. Z

vyššie uvedeného vyplýva, že súd ako orgán, ktorému je zverený výkon súdnej moci, je oprávnený rozhodnúť, ktorý z dôkazov navrhnutých účastníkmi sa vykoná, pretože je to potrebné na zistenie skutkového stavu v rozsahu potrebnom pre vydanie rozhodnutia vo veci samej. Súd ako nezávislá autorita rozhodujúca spory a iné právne veci a ktorá vedie priebeh súdneho konania, nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky dôkazy navrhnuté účastníkmi konania na preukázanie rozhodujúcich skutočností. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 druhá veta O.s.p.) a nie účastníkov konania. S ohľadom na namietaný dôvod dovolateľom (nevykonanie dôkazov) dovolací súd uzatvára, že nevykonaním dôkazov navrhnutých účastníkom konania, sa nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Rovnako, prípadne takmer identické právne závery sú judikatúrou dovolacieho súdu konštatované v rozhodnutiach publikovaných pod č. R 37/1993 a R 125/1999. K nedostatkom odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu žalobcu na vykonanie ďalších dôkazov, dovolací súd dodáva, že sa s týmto tvrdením žalobcu nestotožňuje, nakoľko súd prvého stupňa svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil v rozsudku (č.l. 320), kde uviedol, že vykonanie ďalších žalobcom navrhnutých dôkazov by nemalo význam a vykonané dôkazy sú dostačujúce pre rozhodnutie vo veci samej.

3. V súvislosti s tým istým dovolacím dôvodom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) dovolateľ taktiež namietal, že mu mala byť a že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom tým, že odvolací súd nenariadil ústne pojednávanie. Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by v konaní došlo k odňatiu možnosti žalobcu konať pred súdom, tým že odvolací súd rozhodol o jeho odvolaní bez ústneho pojednávania pred odvolacím súdom. Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v znení zákona č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť 15. októbra 2008, na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej, nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p., ale aj v ostatných prípadoch (iné než sú uvedené v § 214 ods. 1 O.s.p.) môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Z vyššie citovaných ustanovení § 214 ods. 1 a 2 O.s.p. vyplýva, že v prípadoch predpokladaných ustanovením § 214 ods. 1 O.s.p., odvolací súd je povinný nariadiť ústne pojednávanie a v ostatných prípadoch môže odvolací súd rozhodnúť aj bez nariadenia odvolacieho pojednávania. V danej veci odvolací súd dospel k správne mu záveru, že môže rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, pretože v právnej veci žalobcu nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, v jeho veci bez nariadenia pojednávania nerozhodol súd prvého stupňa a nariadenie ústneho pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Ako z vyššie uvedeného vyplýva, tak odvolací súd podľa procesnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 214 O.s.p., mohol prejednať odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania a preto týmto postupom, ktorý bol vykonaný v súlade so zákonom (§ 214 O.s.p) nebola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Na základe vyššie uvedeného prípustnosť dovolania žalobcu nevyplýva na podklade ním namietaného dôvodu z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

K ďalším dovolacím dôvodom uplatňovaným dovolateľom, dovolací súd dodáva, že tzv. iná vada konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c. O.s.p.), sú síce relevantnými dovolacími dôvodmi, ale tieto dôvody sami osebe prípustnosť dovolania žalobcu nezakladajú (viď aj R 54/2012). Otázkou, či sú tieto dovolacie dôvody opodstatnené namietané sa dovolací súd môže zaoberať iba ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému pripúšťa dovolanie zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V danom prípade prípustnosť dovolania žalobcu nevyplýva, ani z ustanovenia § 238 a ani z ustanovenia § 237 O.s.p., a s ohľadom na túto skutočnosť nemohol dovolací súd ani pristúpiť k skúmaniu, či konanie alebo rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté ním tvrdenými vadami podľa § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania žalobcu nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 O.s.p. ani z § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol jeho dovolanie podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218

ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní procesne úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd žalovanému priznal náhradu trov dovolacieho konania, spočívajúcu v odmene právneho zástupcu za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 15. októbra 2013 [§ 13 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“)]. Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tento úkon právnej služby určil podľa § 10 ods. 8 vyhlášky, vo výške 91,29 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu [§ 16 ods. 3 vyhlášky (t.j. 7,81 €)] a daňou z pridanej hodnoty [§ 18 ods. 3 vyhlášky (t.j. 19,82 €)], čo predstavuje spolu 118,92 €.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok